

Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Політологія. Соціологія. Право. 2010. № 3 (7). С. 117–122.

3. Кучик О. С. Механізми та форми реалізації колективної безпеки у діяльності міжнародних організацій. Актуальні проблеми міжнародних відносин. Вип. 99 (Ч. II), 2011. С. 34-39

4. Крушинський В. Ю. Манжола В. А Міжнародні відносини та світова політика, 1945-1980 : навч. посіб., Київ: Либідь, 2007. 189 с.

5. Лісогорова К., Свистун Д. Від Ліги Націй до ООН: історія становлення універсальних міжнародних організацій колективної безпеки. Актуальні проблеми правознавства. 2020. Т. 3, № 23. С. 5–11.

6. Ржевська В.С. ООН - етап у розвитку концепції колективної безпеки. Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2011. № 96 (Ч. 1), с. 159 –162.

УДК 94(477)

Катерина ШАШЛИКОВА,

бакалавр IV курсу спеціальності 014 Середня освіта, спеціалізації 014.03
Історія Херсонського державного університету, м. Івано-Франківськ,
науковий керівник: Батенко Г., к.іст.н., доцент

РОЛЬ Й. ПАЧОСЬКОГО У СТВОРЕННІ ХЕРСОНСЬКОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ У ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ІСТОРІЇ

***Анотація:** Стаття присвячена ролі Йосипа Пачоського у створенні Херсонського краєзнавчого музею. Автор досліджує біографію Й. Пачоського, його діяльність у галузі культури та освіти на Правобережній Україні. Окрема увага приділяється ролі Й. Пачоського у зборі та збереженні культурно-історичних цінностей Херсонщини та організації роботи краєзнавчого музею. Автор досліджує імплементацію ідей та концепцій Й. Пачоського у роботу музею та їх вплив на розвиток культурної та наукової діяльності в регіоні.*

Ключові слова: Йосип Пачоський, Херсонський краєзнавчий музей, культурна спадщина, наукова діяльність, організація музею, збереження культурних цінностей.

Кожна історична епоха, як правило, висуває свої форми організації процесу пізнання навколишньої дійсності. Діалектика їх становлення є однією з складових історії науки. У перебігу тих чи інших наукових та культурологічних процесів важливу роль завжди відігравала і музейна справа. Необхідність відтворення об'єктивної історичної картини природознавчих досліджень в Україні, процесу виникнення діяльності природничо-історичного музею Півдня України, історико-наукового аналізу та його внеску у розвиток вітчизняного природознавства (як теоретичного, так і практичного) зумовлює актуальність даного дослідження. Актуальність даної теми зумовлена також тим значенням, яке надається проблемам місцевого самоврядування, його взаємовідносинам з організаціями регіону. Історичний досвід, набутий в Україні з цього питання, на прикладі взаємовідносин з природничо-історичним музеєм Херсонського земства є корисним і в сучасності [8].

Йосип Конрадович Пачоський був видатним ученим, який прожив на території Херсонщини більше 26 років (1897-1923). Він був відомим у наукових колах нашої держави та за кордоном, його поважали як дослідника, особливо у галузі природознавства, зокрема флори і рослинності півдня України [1].

Під час перебування на Херсонщині Йосип Пачоський створив найкращі наукові праці, проводив спостереження за розвитком флори та рослинності, відвідував Асканію-Нову та проводив численні екскурсії по території Херсонської губернії [5]. Він був дуже зацікавлений у вивченні історії природознавства на цій території та впливу природних умов на розвиток життя на Півдні України.

Під час свого перебування на Херсонщині Пачоський був активним учасником наукового життя міста. Він співпрацював з місцевими науковими установами та науковцями, зокрема з музеєм Херсонського земства. За його участі було створено значну частину колекції природничо-історичного музею, зокрема колекцію флори та фауни Херсонщини.

У своїй науковій діяльності Йосип Пачоський прагнув популяризувати природу Херсонщини та висвітлювати її історію. Він допоміг в створенні ряду музейних експозицій, присвячених природі та історії регіону, та допоміг у популяризації наукових досягнень у цій галузі серед місцевих мешканців та відвідувачів [7].

Одним з найбільших внесків Йосипа Пачоського у розвиток краєзнавства на Херсонщині стало створення Херсонського краєзнавчого музею. Ідея створення такого музею виникла ще на початку 1900-х років, коли в Херсоні було засновано краєзнавчу комісію. Пачоський був одним з ініціаторів створення музею та його першим директором [6].

У роки своєї роботи в музеї Йосип Пачоський зробив значний внесок у збагачення його колекцій, зокрема природничих зразків, археологічних знахідок та етнографічних експонатів. Він виконував наукову роботу зі збору та дослідження матеріалів для музею, підготовки експозицій, організації та проведення наукових конференцій та виставок.

Пачоський був не тільки науковцем, але й педагогом. Він працював учителем у Херсонській гімназії та проводив лекції для студентів Херсонського кадетського корпусу. Він займався вихованням молоді, популяризував знання про природу та історію регіону серед широкої аудиторії [3].

Отже, Йосип Пачоський відіграв важливу роль у створенні Херсонського краєзнавчого музею та розвитку краєзнавства на Херсонщині. Він був не тільки науковцем, але й педагогом, який допомагав у формуванні свідомості молодого покоління про значення

природи та історії регіону. В наш час, діяльність Йосипа Пачоського є вагомим прикладом для наступних поколінь краєзнавців та науковців. Він показав, як важливо зберігати та досліджувати культурне, історичне та природне надбання свого регіону, а також як це може сприяти його розвитку та просуванню вперед. Його наукова діяльність та педагогічний внесок заслуговують на визнання та подальше вивчення і передачу майбутнім поколінням.

Виявляється, що науковий доробок Й.К.Пачоського зробив вагомий внесок у розвиток біологічних наук в Україні кінця XIX – першої половини XX ст. Сфера досліджень ученого створює плідну взаємодію ідей, що дозволяє робити широкі узагальнення. Тематичний аналіз праць Й.К. Пачоського показує, що основним об'єктом його флористичних досліджень є флора Херсонської губернії та Поліції. Встановлено, що праці вченого про флору південно-західної України актуальні й сьогодні. Адже вони й досі є основним джерелом для дослідників рослинності у вищезгаданих регіонах. Особливу цінність становлять праці вчених з точними географічними і топографічними прив'язками до описуваних територій [3].

Пачоський це велика людина, тому в Україні, починаючи від 1989 року, через кожні п'ять років організуються «Ботанічні читання пам'яті Й.К. Пачоського». Уже проведено п'ять таких читань. У 1993 році відкрито меморіальну кімнату вченого в Херсонському краєзнавчому музеї, а в 2003 Лабораторії біорізноманіття та екологічного моніторингу Херсонського педагогічного університету присвоєно ім'я Й.К. Пачоського. У 2013 році вчені Одеського університету видали каталог «Гербарна колекція Й.К. Пачоського». Також використовуючи інформацію, можна викладати в шкільному курсі з історії.

Список використаних джерел:

1. Андрєєва Т. Йосип Конрадович Пачоський / Т.Андрєєва // Волинський музей: Історія і сучасність: Тези та матеріали І наук.-практ.

конф., присвяч. 65-річчю Волин. краєзн. музею та 45-річчю Колодяжн. літ.-мемор. музеюЛесі Українки. – Луцьк , 1998. – С. 43–44.

2. Андреева Т. П. Й. К. Пачоський – дослідник природи Волині / Т.П.Андреева // Історія міст і сіл Великої Волині: Наук. зб. «Велика Волинь». – Житомир, 2002. – Т. 25. – С. 9–11.

3. Борейко В. Е. Йосип Конрадович Пачоський / В. Е. Борейко // Рідна природа. К.: Урожай. – 1989. – №4. – С.61–62.

4. Безлуцька Олена Петрівна. Діяльність Й. К. Пачоського в контексті розвитку біологічної науки: (остання чверть ХІХ – перша половина ХХ ст.): монографія. Херсон: Айлант, 2014. 195 с.

5. Гребінник Т.О. Діяльність Й.К. Пачоського і Херсонського земства по заснуванню Природничо-історичного музею / Т.О. Гребінник // Південний архів: історичні дисципліни.— Херсон.—2001.—№ 5.— С. 86—93.

6. Дорогобич Н. Ю. До історії природоохоронної діяльності Й. К. Пачоського та Ф. Е. Фальц-Фейна в заповідному степу Асканія-Нова. П-і наукові читання пам'яті Й. К. Пачоського (19-20 грудня 1994 р.). Херсон, 1994. 187 с.

7. Й. К. Пачоський – видатний дослідник Таврійського краю: (до 150-річчя від дня народж.): матеріали V обл. краєзнав. читань, 27 січ. 2015 р., м. Херсон. КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» Херсон. облради; за ред. З. В. Філончук. Херсон: Херсон. акад. неперерв. освіти, 2015.75 с.